

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

TANAI, Ibolya

A másik Livingstone / The Other Livingstone

Eredeti közlés /Original publication:

Vas Népe online, 2014. december 23., 06:46 TANAI, Ibolya

A másik Livingstone / The Other Livingstone

Eredeti közlés /Original publication:

Vas Népe online, 2014. december 23., 06:46

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.002.488

Dátum/Date: 2016. november / November 16.

filename: tanai_2014_MasikLivingstone

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.002.488

Dátum/Date: 2016. november / November 16.

filename: tanai_2014_MasikLivingstone

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

TANAI, Ibolya: A másik Livingstone / The Other Livingstone, *AHU MATT*, 2016, pp. 1–6. old., No. 000.002.488, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Közkönyvtárakban / In public libraries

Kulcsszavak/Key words

Magyar Afrika-kutatás, beszámoló a szombathelyi Magyar László konferenciáról (2014)

African studies in Hungary, report on the Ladislav Magyar conference in Szombathely (2014)

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMEN-
TUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC
SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikánisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

A MÁSIK LIVINGSTONE

TANAI, Ibolya

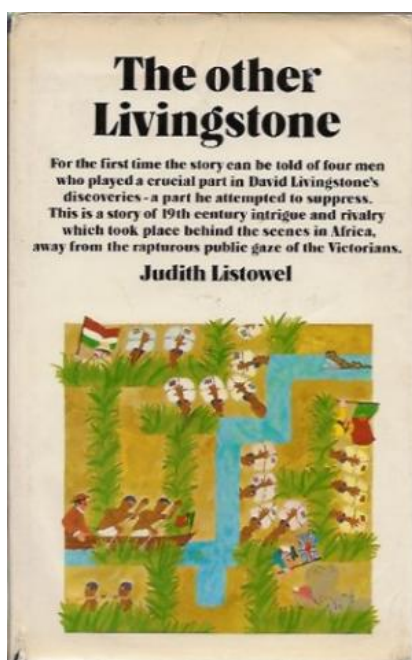
Vas Népe online, 2014. december 23., 06:46

Szombathely – Az Afrika-kutatók közül vitathatatlanul Livingstone neve a legismertebb, ám kortársa, a Szombathelyen született Magyar László saját erejéből, állami segítség nélkül járt be nagy területet Angolában, s megfigyeléseinek jelentősége a világhírű felfedezőéhez mérhető (lásd a magyar születésű, arisztokrata származású brit újságíró, monográfia szerző, afrikanista, Judith Listowel művét: *The Other Livingstone*, 1974) – hangsúlyozták az előadók a Savaria Múzeumban rendezett tudományos ülésen.

Csapláros Andrea múzeumigazgató szerint akár egy új sorozat, a „karácsonyi beszélgetések” nyitánya is lehet a 150 éve elhunyt Afrika-kutató emlékére szervezett rendezvény. Magyar László 1864-ben halt meg az afrikai Ponto do Cuióban. 25 évesen hagyta el szülőföldjét, és később hiába szeretett volna, soha többé nem állt módjában hazatérni.

Hajónaplók, levelek, hivatalos dokumentumok, majd Afrikában született leírásai alapján rekonstruálható kalandregénybe illő élete, amelynek mozzanatait Vig Károly tudományos igazgatóhelyettes elevenített fel.

1974-ben jelent meg a *The other Livingstone* (A másik Livingstone) című könyv, amelynek szerzője, Judith Listowel tárta népszerű formában a világ elé Magyar László kutatásainak jelentőségét. A tudományos ülésnek is ezt a címet adta a szervező, Vig Károly természettudós.

A Szombathelyről már gyermekkorában elkerült Magyar László nagyrészt a fiumei tengerészeti akadémián szerezte azokat az ismereteit, amelyek később tudományos megfigyeléseiben és olykor a túlélésben is segítségére voltak. Mielőtt Afrikába került volna, rabszolgaszállító és csempészhajókon szolgált, argentin flottahadnagyként tengeri ütközetben vett részt, s épphogy csak elkerülte a halálbüntetést. 1848-ban érkezett Nyugat-Afrikába, ahonnan összesen hat nagyobb felfedező utat tett. Elsőként hozott információt a Kongó felső vidékéről, eljutott a Viktória-vízesésig, és ő fedezte fel a busmanok egyik törzsét is.

Mindenhová helyi segítőkkel jutott el, s óriási érdeme, hogy természeti megfigyelései mellett hiteles leírást adott az afrikai társadalomról, amelyet belülről ismert, hiszen benne élt. Utazásaiban komoly segítséget jelentett, hogy beházasodott egy helyi király családjába, hazájától ugyanis anyagi támogatást nem (vagy csak igen megkésve) kapott (egy pályadíj formájában első könyvéért).

Leírásait, saját maga rajzolta térképeit azonban rendszeresen hazaküldte, ezek jó része Hunfalvy János jóvoltából meg is jelent, a Magyar Tudományos Akadémia pedig levelező tagjává választotta. A vízhiánnyal küzdő kontinensen különösen fontosak voltak Magyar Lászlónak a természet és a víz kapcsolatát vizsgáló kutatásai – emelte ki Kubassek János.

A Magyar Földrajzi Múzeum igazgatója arra is felhívta a figyelmet, hogy a magyar származású Judith Listowel – Ghána kormányzója, majd Churchill gyarmatügyi miniszterének felesége – évtizedeket áldozott Magyar László tevékenységének kutatására, s elsőként eredt a felfedező nyomába Afrikában, ahol feltételezett leszármazottait is megpróbálta (sajnos lényegében sikertelenül) megtalálni.

Puskás János, a Savaria Egyetemi Központ intézetigazgatója Magyar László meteorológiai megfigyelései alapján jellemezte a sokáig fehér foltnak számító afrikai területek éghajlatát, kiemelve Magyar László szakszerű leírásait.

Horváth Sándor néprajzkutató néhány afrikai népcsoport társadalmáról beszélt, sűrűn idézve Magyar László érzékletes leírásait a többnejűségről, a kannibalizmusról és a rabszolgotartás legváltozatosabb módjairól.

Magyar László utolsó éveiről nagyon keveset tudunk, hagyatéka ugyanis a helyi hatóságok tájékoztatása szerint elégett. A kutatók ennek ellenére remélik, hogy a portugál levéltárakból vagy máshonnan még előkerülnek olyan dokumentumok, amelyek tovább gazdagítják tudományos ismereteinket.

Puskás Tivadar polgármester szerint kívánatos lenne, hogy Magyar László neve összeforrjon Szombathelyével, hiszen szülővárosa joggal büszke a neves felfedezőre.

